

Procedura pentru combaterea bullyingului, violentei, discriminării și excluziunii în școală

Procedura de față este un instrument managerial care își propune să ofere un mod de intervenție rapidă pentru a avea o comunitate de părinți, copii și profesori aptă să lupte cu forțe proprii împotriva bullying-ului, excluziunii și violenței și destul de puternică pentru a interveni atunci când se observă un astfel de fenomen

Introducere

Bullying

Statisticile arată ca **82% dintre situațiile de bullying** au loc în instituțiile de învățământ. În România, **1 din 3 copii** a fost umilit în fața colegilor, iar cei mai afectați de acest abuz emoțional sau fizic sunt băieții cu vârste între 9 – 12 ani. Cu astfel de fenomene copiii se confruntă din ce în ce mai des, începând chiar de la grădiniță, cu consecințe care pot fi ireversibile în dezvoltarea lor.

„Studiile internaționale arată că în 75% dintre cazurile în care s-a intervenit, bullying-ul s-a oprit. Astfel, cel mai important rol îl joacă *cunoașterea*, *prevenirea*, *monitorizarea* și *ținerea sub control strict* a fenomenului de bullying.

„Bullying-ul este o problemă cu care se confruntă copiii încă de la grădiniță și care se agravează odată cu intrarea la școală. Din păcate, adulții nu își dau seama de gravitatea situației și nu intervin pentru a preveni sau a stopa fenomenul de bullying între copii. Surprinzător, dar toți copiii suferă: atât copiii-victimă, cât și cei martori, ba chiar și copiii-abuzatori. Pentru că înainte de a deveni abuzator, acel copil a fost o victimă a cuiva și a învățat pe pielea lui cum e să fii abuzat, iar acum se apără atacând.

Cyberbullying – traume pe internet

Mai mult, în contextul răspândirii accesului la internet la vârste tot mai mici, specialiștii atrag atenția asupra celui mai recent fenomen de hărțuire prin intermediul tehnologiei – **cyberbullying**. Statisticile arată ca **6 din 10 tineri** vor experimenta cyberbullying în viitorul apropiat.

„246 de milioane de copii la nivel global sunt anual victime ale bullying-ului.

România se află din păcate pe harta cyberbullying-ului pe primul loc în Europa, cu o incidență a fenomenului de 37.3%.

Încă de mici, copiii au conturi de mail, facebook și youtube. Toate aceste canale sunt surse sigure de bullying. Părintii trebuie să se implice în viața online a copilului, iar cei mici trebuie să înțeleagă puterea cuvintelor online.

Psihologii atrag atenția părinților și profesorilor să se informeze asupra resurselor pe care le au la dispoziție pentru a-și ajuta copiii, învățând să recunoască în primul rând semnele bullying-ului.

Prin bullying, înțelegem „un complex de fapte intenționate, care aduc atingere dezvoltării normale a unui copil și care se manifestă printr-o hărțuire repetată asupra aceleiași victime”, după cum aflăm de la comisar-șef Grațiana Văduva, Serviciul de Analiză și Prevenirea Criminalității, Poliția București.

La nivel european, România se situează pe locul 3 la bullying în clasamentul celor 42 de țări în care a fost investigat fenomenul, potrivit raportului Organizației Mondiale a Sănătății (OMS).

În studiul național efectuat de Organizația Salvați Copiii în anul 2016 se arată că:

- 1 din 4 copii era umilit în mod repetat la școală, în fața colegilor;
- 1 din 6 copii era bătut în mod repetat;
- 1 din 5 copii umilea în mod repetat un alt copil la școală;
- în mod repetat, în școală, 3 din 10 copii erau excluși din grupul de colegi;
- 7 din 10 copii au fost martorii unei situații de bullying în mediul școlar.

"Este nevoie de investiție și conștientizare la fiecare nivel de funcționare a sistemului de învățământ de la cel strategic, unde se creează cadrul legal de gestionare a bullying-ului, până în sala de clasă, pe culoarele școlii, unde prevederile normative se transformă în atitudini și comportamente cheie. Nu trebuie lăsați în afara ecuației **parinții și comunitatea**, pentru că, adeseori, acolo se învață strategii agresive de comportament", (Marius Rusu, psiholog în cadrul Programului de combatere a violenței în cadrul Organizației Salvați Copiii).

Conform primelor studii popularizate de Olweus, termenului de *bullying* îi erau atribuite 3 elemente obligatorii. Astfel, pentru a fi bullying, un comportament trebuia să aibă următoarele **caracteristici**:

1. Să reprezinte un dezechilibru de putere – situație în care o persoană o domină pe cealaltă
2. Să se repete frecvent (regulat/constant)
3. Să provoace neplăcere victimei, iar această neplăcere să îi genereze satisfacție agresorului.

Susan Limber – directorul programului Olweus în SUA – a completat și detaliat ulterior definiția, segmentând comportamentele de *bullying*, astfel:

- agresiuni verbale – directe: jigniri, etichetări, umiliri publice, etc.
- agresiuni verbale – indirecte (răspândirea de zvonuri, când auzi lucruri despre tine de la alții)
- farse / glume proaste – verbale sau fizice („pranks” cum sunt cunoscute în America)
- cyber-bullying: agresiuni online (scrise sau sub formă de multimedia/audio-video)

Este necesar ca acest fenomen care se manifestă mai ales în colectivitățile de copii, respectiv în rândul elevilor, să fie cunoscut și monitorizat corespunzător.

Forme ale bullyingului – violenței manifestate în școală

- excluderi/include sociale selective (ex. eliminare dintr-un grup sau includere pe baza unor criterii stricte și subiective sau contextuale), inclusiv condiționarea socială sau

- alegerea selectivă a prietenilor (ex. dacă vrei să fii prieten cu mine, nu poți fi prieten și cu X...)
- agresiuni fizice – directe (te împinge, te bate, te lovește)
- agresiuni fizice – indirecte (îți ia un lucru de-al tău și ți-l aruncă / murdărește / strică / distruge)
- agresiuni sexuale, inclusiv din partea vreunui cadru didactic
- excluziune pe considerente rasiale
- intimidarea directă (ex. prin amenințări) și generarea fricii
- hărțuire prin intermediul tehnologiei – **cyberbullying**
- mobbing

Termenul de **mobbing** se referă la aceleași activități de bullying, cu mențiunea că sunt aplicate de grupuri mai mari de copii unui singur copil. Mobbingul este mai periculos decât bullyingul, pentru că are loc “în haită”, poate avea consecințe serioase. Din punct de vedere sociologic, când sunt în grup, copiii prind curaj mai mare, tind să le demonstreze celorlalți din grup cât de viteji sunt, iar aceste demonstrații au ca obiect agresarea celor care nu fac parte din acel grup.

Cum prevenim astfel de agresiuni asupra copilului nostru

Aceste forme de agresiune au efecte negative serioase asupra victimelor, care pot experimenta stări de anxietate cronică, lipsă de încredere în propria persoană, depresii severe, coșmaruri, **abandon școlar** sau profesional, sociofobie sau dezvoltarea de atitudini agresive ori răzbunătoare la maturitate. La drept vorbind, cine a uitat vreodată bătăile primite în copilărie de la bătașul școlii?

Dacă un copil vine acasă timorat, zgâriat, cu hainele rupte, scuipat, mâzgălit, vânăt, plâns, acestea pot reprezenta indicii ale bullyingului sau mobbingului, deși pot fi și urme ale activității normale de joc. Este nevoie de o evaluare punctuală mai atentă din partea părinților.

Prevenția și tratamentul efectelor bullyingului și mobbingului în școală sau în grupul de joacă reprezintă un efort colectiv al personalului didactic, părinților, copiilor și psihologului școlii.

Cei mai importanți pași sunt identificarea copiilor care au aceste porniri și educarea lor în spiritul respectului la adresa celorlalți.

Se pot face și campanii locale, școlare, în care elevilor să li se vorbească, în clase, despre efectele acestor agresivități. Însăși discuția în sine ajută, pentru că le dă copiilor agresivi senzația că adulții din jurul lor știu că ei se fac vinovați de astfel de acțiuni. Altfel, dacă ei cred că nimeni nu e la curent cu tratamentele rele pe care le aplică celorlalți, că nimănui nu-i pasă și nu vor fi luate nici un fel de măsuri împotriva lor, copiii agresivi vor continua abuzurile

Procedura de lucru**Procedura pentru prevenirea și
combaterea bullyingului, violenței, a discriminării în mediul
școlar și excluderii în școală****Elaborat** Prof. GEORGESCU NARCIS

Semnătura:

Aprobat Director, prof. NICHIFOR MAGDALENA

Semnătura:

Conform Deciziei nr.

Postată pe site-ul LTF

Diriginții claselor I -XIII

Aprobat,

DIRECTOR

Prof.

Referințe:

- Legea Educației Naționale nr 1/2011
- Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar;
- Regulamentul de ordine interioară;
- Legea nr. 87/13.04.2006 privind asigurarea calității în educație;
- H.G. nr. 21/18.01.2007 pentru aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și evaluare periodică a unităților din învățământul preuniversitar;
- SR EN ISO 9000: 2001- Sisteme de management a calității. Principii fundamentale și vocabular